

گزارش سفر علمی - فرهنگی خلیج فارس

۱۶ لغایت ۲۲ بهمن ۱۳۹۶

انجمن ژئوپلیتیک ایران، شعبه خراسان رضوی - دانشگاه فردوسی مشهد

تهیه و تنظیم گزارش: مجید رمضانپور، نجمه محمودی

عکاسان: مریم ساجدی، سید محمد باقر موسوی

سفر علمی - فرهنگی اساتید و دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد با سرپرستی آقای دکتر هادی اعظمی به خلیج فارس طی هماهنگی‌های انجام شده با ستاد کل نیروهای مسلح، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، از ۱۶ لغایت ۲۲ بهمن ۱۳۹۶ برگزار گردید.

این سفر با هدف "آشنایی با مناطق ژئوپلیتیکی جنوب ایران و منطقه استراتژیکی خلیج فارس" و بهره‌گیری از دیدگاه‌های علمی صاحب‌نظران حوزه ژئوپلیتیک و امور امنیت و توسعه مرز، با تاکید بر جنوب کشور، ارائه راهبردهای کارآمد برای توسعه و ارتقای جایگاه کارکردی و ایفای هرچه بیشتر نقش ملی و منطقه‌ای بوده است.

سفر از ساعت ۲۳ روز دوشنبه ۱۶ بهمن ۱۳۹۶ و با حرکت از فرودگاه شهید هاشمی نژاد مشهد به سمت فرودگاه بندرعباس آغاز و برنامه‌های این سفر ۶ روزه از سه شنبه ۱۷ بهمن به شرح مختصر ذیل برگزار گردید.

با گذشت کمتر از ۲ ساعت هواپیما در فرودگاه بندرعباس فرود آمد و همسفران با علاقه بسیار تمام هوش و گوش خود را متمرکز صحبت‌های اساتید خود و میزبانان محترم کرده بودند. دوشنبه شب، در میهمانسرای نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران مستقر و صبح روز سه‌شنبه و به میزبانی نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و با دو فروند هواپیما به مقصد تنب بزرگ حرکت کردیم.

در بدو ورود به جزیره تنب بزرگ تمام اعضای سفر مورد استقبال گرم مسئولین نظامی - امنیتی مستقر در جزیره قرار گرفتند. بلافاصله

برای ادای احترام به سمت مزار شهدای گمنام هشت سال دفاع مقدس در این جزیره رهسپار گشته و همزمان با توضیحات مسئولین، از شرایط جغرافیایی و آب و هوایی و .. این جزیره شناخت ابتدایی نیز رخ داد.

سپس، بازدید از ساحل طبیعی این جزیره با پوششی از جلبک و مملو از مرجان های روی سطح آمده با توضیحات علمی توسط دکتر حسین زاده با تخصص ژئومورفولوژی برای اعضاء سفر انجام شد.

در ادامه حضور در این جزیره با تاکید بر ضرورت شکل گیری تعاملات بیشتر دانشجویان با نیروی دریایی سپاه پاسداران، برنامه های بازدید از مقرر فرماندهی و جلسه توجیهی و پخش فیلم های گرفته شده از نزدیکی ناوهای هواپیمابر آمریکایی و بازدید از عبور و مرور کشتی ها از حریم دریایی که ایران برای کشتی های تجاری در دو کریدور ورودی و خروجی طراحی کرده است، به پایان رسید.

این سفر توسط ۲۸ نفر عضو حاضر، متشکل از ۶ نفر از اساتید گروه جغرافیا، رئیس دانشکده ادبیات و علوم انسانی و دانشجویان مقطع دکتری جغرافیای سیاسی (۶ نفر) و دانشجویان کارشناسی ارشد جغرافیای سیاسی (۱۵ نفر) با پرواز به سمت جنوبی‌ترین جزیره ایران، جزیره بوموسی ادامه و برنامه‌های متنوع و مهمی را در این جزیره به دنبال داشت.

در ابتدای ورود به جزیره بوموسی، بازدید از استحکامات دفاعی جزیره و کریدور عبوری کشتی‌های نظامی صورت گرفت، همچنین شرح تاریخی تنش پیرامون موضوع ادعای حق سکونت و مالکیت ارضی امارات بر سر جزیره بوموسی و تغییر نام آن از بوموسی به ابوموسی توسط ساکنین عرب زبان که به عنوان میهمانان عرب زبان در میان ساکنین و نظامیان جزیره شناخته می‌شوند و بازدید از شهرک محل زندگی آنان انجام شد.

در خلال حضور در جزیره بوموسی، دانشجویان و مسئولین جزیره از نظرات و نکات مهم اساتید، دکتر هادی اعظمی و دکتر سید هادی زرقانی، بهره‌مند گشته و به نکات موجود در بحث موقعیت و پتانسیل‌های مهم جزیره بوموسی اشاره گردید.

در ادامه، بازدید از ساحل جنوبی جزیره بوموسی، حرکت به سمت سکوی نفتی مبارک با کشتی و همچنین جلسه توجیهی موقعیت نظامی و حساسیت‌های امنیتی موجود در منطقه و آبهای سرزمینی پیرامون جزیره و همچنین نظارت شبانه روزی و رصد‌های دائمی و گشت‌های یگانهای نظامی از مرزهای دریایی نیز برگزار گردید.

پس از بازگشت از جزیره زیبای بوموسی به بندرعباس، در بعداز ظهر روز چهارشنبه ۱۸ بهمن، دانشجویان و اساتید با حضور در جاذبه گردشگری، طبی و درمانی آبگرم گنو از خواص این جاذبه در کنار دیگر برنامه های سفر علمی استفاده نمودند. صبح روز پنجشنبه ۱۹ بهمن، با حرکت توسط کشتی آذرخش به سمت جزیره هرمز، بهشت زمین شناسی دنیا، از قلعه پرتغالی ها بازدید و سپس به سمت گنبد نمکی و دره رنگین کمان عزیمت شد که آقای دکتر حسین زاده توضیحات مفصلی را ارائه نمودند.

همچنین در جزیره هرمز حضور همزمان آقای دکتر رحمانی فضلی وزیر محترم کشور و سردار سرلشگر دکتر باقری رئیس محترم ستاد کل نیروهای مسلح، شرایط برای ملاقات و گفتگویی کوتاه با اساتید و دانشجویان با ایشان فراهم گردید.

پس از پایان سفر در جزیره هرمز و شروعی مجدد در جزیره قشم، مناطق جدیدی مورد دید و بازدید و تجربه عملی در محدوده‌ای با دسترسی بالا به ترانزیت دریایی و بنادر بین‌المللی حاضرین سفر قرار گرفت، با این مقدمه و تحقق وجه فرهنگی سفر، بازدید از پارک پرورش کروکودیل، جزایر ناز، قلعه تاریخی خریس و دره ستارها و مناطق مسکونی و روستایی در مسیرهای گردشگری و طرح مسائل و فرصت‌های کارآفرینی و رشد این روستاها توسط خانم دکتر قاسمی، آقای دکتر سجاسی و آقای دکتر مینایی صورت گرفت.

همچنین بازدید و مصاحبت با مسئولین جزیره هنگام که به عنوان یکی از استعدادها و فرصت های جدید گردشگری که در منطقه مورد استقبال قرار گرفته نیز در این سفر علمی انجام شد که در آن اساتید و دانشجویان به نقد و ارائه پیشنهاد و گوش دادن به مشکلات مهم جزیره هنگام پرداختند.

در صبح روز ۲۱ بهمن، ضمن تقدیر و تشکر از دست اندرکاران نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، با آنها خداحافظی کرده و با کشتی آذرخش از جزیره قشم، عازم بندرعباس شدیم.

شنبه ۲۱ بهمن ماه، اعضای سفر، میهمان نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران بوده و از بزرگترین ناو جمهوری اسلامی ایران، "خارگ" بازدید کردند و با توانایی های این ناو لجستیکی و راهبردی آشنا شدند. همچنین بازدید از کارخانجات تعمیر و نگهداری ناوگان دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز به عنوان پشتیبان فنی و مهندسی فعالیت های دریایی این نیرو در محدوده عملیاتی آن صورت گرفت.

در روز یکشنبه ۲۲ بهمن که روز پایانی سفر نیز بود، جلسه جمع بندی علمی و نظرات تخصصی با حضور حاضرین در این سفر علمی - فرهنگی در محل نمازخانه میهمانسرای ارتش جمهوری اسلامی ایران در بندر عباس برگزار گردید که اساتید و دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد به بیان مطالب و نکات مهم و حساسیت‌ها و برنامه‌های آینده پژوهشی و تحقیقی پیرامون جزایر خلیج فارس در استان هرمزگان پرداختند. در انتهای جلسه نیز دانشجویان، آقای دکتر اعظمی که پیشنهاد دهنده، مسئول هماهنگی‌ها و پیگیری امور مربوط به سفر که سرپرستی آن را نیز به عهده داشت را غافلگیر و به رسم یادبود نسبت به اهدای هدایایی به ایشان اقدام نمودند.

با پایان یافتن برنامه‌های متنوع و مفید سفر که با نظم و شرایط بسیار مطلوبی، طی هماهنگی بالا بین نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران انجام شدند، راس ساعت ۱۲ ظهر روز یکشنبه ۲۲ بهمن، گروه عازم فرودگاه بندرعباس برای بازگشت به مشهد مقدس شدند و با پرواز در ساعت ۱۴، این سفر خاطره انگیز به پایان رسید.

در پایان لازم می‌دانیم از تمامی عزیزان، بخصوص هیات رئیسه محترم دانشگاه فردوسی مشهد، معاون محترم آموزشی دانشگاه، رئیس محترم ستاد کل نیروهای مسلح، مسئولین محترم نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مسئولین محترم نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران و مدیرعامل محترم شرکت سپاد، بابت فراهم آوردن شرایط این سفر علمی و فرهنگی بسیار مفید، اثرگذار و به یاد ماندنی، تشکر و قدردانی نموده و برای تمامی آنها از درگاه خداوند متعال، سلامتی، بهروزی و توفیقات روزافزون را مسئلت نماییم.